

Rättsfallsgenomgång

Mål där kommunernas avslag stod sig

Felvänd panel

(kv Laxholmen, Stockholm)

Målet rörde ett område med 195 radhus i längor om 4-6 hus vardera. Husen hade en enhetlig utformning där de fristående gavlarna var utförda i rött tegel, medan långsidorna hade en liggande, blåmålad fjällpanel. Gråvita skivor mellan fönsterna gav karaktären av sammanhängande fönsterband. På entrésidan hade många av husen försetts med balkonger i ett utförande som väl anslöt till husens karaktär. I samband med tilläggsisolering och balkongbygge bytte en fastighetsägare fasadens panel mot stående, gråmålad locklistpanel, och skivorna mellan fönsterna slopades. En i efterhand inlämnad bygglovsansökan avslogs. Enstaka hus inom området hade tidigare förändrats. Detaljplanen innehöll inga varsamhetskrav och något speciellt utpekande av området fanns inte.

Kammarrätten fann att åtgärderna stred mot 3 kap. 1 och 10 §§ PBL.

(Kr i Stockholm mål nr 2876-2001) Målet har refererats utförligare i Boverkets tidning Planera Bygga Bo nr 1/03.

Kv Laxholmen. Foto: Stadsbyggnadskontoret i Stockholm

Torn på envåningshus

(Gransjö 1:26, Robertfors kommun)

Ägaren till ”ett relativt enkelt envåningshus” ville förse det med en tornartad tillbyggnad med soldäck på tredje våningen. Enligt handlingarna tycks huset i sig inte ha något större kulturvärde, men det var beläget inom Ratans by som ingick i område av riksintresse för kulturmiljövården. Kammarrätten fann att åtgärden stred mot 3 kap. 1 och 12 §§ PBL, men då målet även omfattade en lokaliseringsprövning enligt 2 kap PBL överlämnades det till regeringen för avgörande. *(Kr i Sundsvall mål nr 2544-2000)*

(Riddarhyttan 1:45 Skinnskatteberg)

Tillbyggnad av ett envåningshus med en altan i två plan, där det övre planet omgavs av ett staket. Tomten omfattades av en plan från 1961 för friliggande envåningshus. Kammarrätten fann att altanen i förhållande till byggnaden i övrigt skulle ge ett alltför dominerande intryck och därför inte uppfylla kraven i 3 kap. 1 § PBL. (Kr i Stockholm mål nr 57-02)

(Björnhovda 4:4 Mörbylånga kommun)

Ett fritidshus i Färjestaden utgjordes av en envåningsbyggnad med sadeltak. På ena sidan fanns en tillbyggnad med pulpettak. Ägaren ville förhöja tillbyggnaden till två våningar, och förse den med ett plant tak, för att få bättre tillträde till vinden. Med hänsyn till bebyggelsens karaktär i närområdets fann inte kammarrätten att åtgärden uppfyllde kraven 3 kap. 1 och 10 §§ PBL. (Kr Jönköping mål nr 1960-2000)

Takkupa i riksintresse

(kv Thora 15, Ystad)

På ett mindre envåningsgathus ville ägaren bygga en större takkupa. Huset var av skalan att döma gissningsvis från 1800-talets förra hälft, men har klätts in med fasadtegel och fått moderna fönster och dörrar. Det låg i utkanten Ystads stadskärna, som är av riksintresse för kulturmiljövården. Åtgärden stred inte mot detaljplanen. Kammarrätten ansåg att takkupan medför att husets karaktär gick förlorad och fortsatte: ”Att andra hus i området har förändrats mer eller mindre innebär inte att man kan bortse från bevarandebestämmelserna för övrig bebyggelse.” Kammarrätten fann att takkupan skulle medföra en förvanskning och att bygglov därför inte kunde meddelas. Ägaren har fått provningstillstånd i Regeringsrätten. (Kr i Göteborg mål nr 1100-2002)

Kv Thora 15 i förgrunden fick inte förses med stor takkupa. Foto: Otto Ryding

Stor takkupa var ful

(Brännan 37:1 Höganäs kommun)

Ägaren till ett äldre envåningshus hade fått bygglov för en takkupa och för ett något indraget altanräcke på taket till en befintlig tillbyggnad. Vid utförandet förstörades takkupan och

altanracket placerades i **yterkant** på tillbyggnaden. En reviderad bygglovsansökan avslogs. Huset låg vid kustvägen mellan Viken och Höganäs och hade ett exponerat läge. Byggnadsnämnden hade antagit en policy för takkupor, enligt vilken takkupor inte fick uppta mer än 1/3 av takets längd, inte fick gå ut till fasadlivet eller ta fatt i taknocken. I en kulturmiljöplan hade kommunen givit spridning åt rekommendationerna i en populär form. På alla punkter stred den nya kupan mot policyn. Mot bakgrund av de genomförda förändringarna fann kammarrätten att varken takkupan eller altanracket uppfyllde kraven i 3 kap. 1 § PBL på en estetiskt tilltalande form och en god helhetsverkan. (*Kr i Göteborg mål nr 2984-2002*)

Brännan 37:1 Foto: Otto Ryding

Balkongräcken skulle vara genomsiktliga

(Skäggetorp Linköping)

I ett bostadsområde från 1968-72 ansökte ägaren om bygglov för att byta ut 800 av ca 1100 ursprungliga balkongräckena i glespanel med omväxlande bredare och smalare brädor mot nya i korrugerad plåt. Kommunen hävdade att området var en av de bästa företrädnarna för miljonprogrammet i Linköping, och avslog ansökan. Flera av balkongerna hade försetts med skärmtak av korrugerad plåt och ett antal förstukvistar hade tillkommit. Detaljplanen innehöll inga varsamhetskrav och något speciellt utpekande av området fanns inte. På ett snarligt område i närheten hade motsvarande balkongbyte redan skett. Ett bibehållande av balkongernas utformning bedömdes av kommunen medföra en merkostnad på drygt 4,2 miljoner, medan ägaren hade uppgivit drygt det dubbla beloppet. Kammarrätten fann att den föreslagna förändringen inte var förenlig med 3 kap. 10 § PBL. Ägaren fick inte prövningstillstånd i regeringsrätten. (*Kr i Jönköping, mål nr 334-2000*) Målet har refererats utförligare i Boverkets tidning Planera Bygga Bo nr 1/03.

*Skäggetorp, t v Utbytta balkonger på grannfastighet, t h balkonger i originalutförande
Foto: Stadsbyggnadskontoret, Linköping*

Oestetiskt balkongräcke

(kv Väduren 12 Simrishamn)

Ett envånings gathus i Simrishamns stadskärna hade in mot gården en utbyggnad med plantak. Ägaren fick bygglov för att på utbyggnaden uppföra ett balkongräcke med ramverk i metall och fyllning av segelduk. Balkongen kom dock istället att byggas i tryckimpregnerat trä och göras större så att balkongräcket stod utanför det underliggande fasadlivet. Då det var en hörnfastighet exponerades balkongen ut mot en gröning. Ett i efterhand sökt bygglov avslogs. Huset är beläget inom ett område av riksintresse för kulturmiljövården som präglas av en tät småskalig bebyggelse från 1800-talet. Huset i sig var inte utpekad i bevaringsprogrammet från 1975 och några planbestämmelser återropades inte i målet. Utifrån relationen till fasadlivet, detaljeringsnivå och materialbehandling ansåg kammarrätten att balkongen inte var förenlig med 3 kap 1 § PBL, och därmed inte heller 3 kap 10 §. (*Kr i Göteborg mål nr 7478-03*)

Kv Väduren 12. Foto: Otto Ryding

(kv Basunen 1, Malmö)

Ett flerfamiljshus från 1954 hade på ena långsidan gavelformade partier med balkonger. Bostadsrättsföreningen ville bygga ut och glasa in balkongerna. Kommunen accepterade en inglasning men inte utbyggnaden. Byggnaden låg i kanten av en grupp byggnader med samma karaktär. Huset hade moderna fönster och nya sopskjul vid entréerna och vissa putspartier hade ersatts med eternit, men i huvudsak var den ursprungliga karaktären bevarad. Detaljplanen saknade varsamhetsbestämmelser och byggnaden hade inte pekats ut i något annat dokument. Kammarrätten ansåg att de nya balkongerna skulle bli alltför dominerande och därmed inte uppfylla kraven i 3 kap. 1 och 10 §§ PBL. (Kr i Göteborg mål nr1435-2002)

Kv Basunen. Balkongerna fick inte byggas ut. Foto: Otto Ryding

(kv Trädgårdh Södra 4 Ystad)

En radhuslänga med tre hus hade ett sammanhängande takfall med gult tegel mot gatan. Ägaren till radhuset i mitten ville lägga om sitt tak mot gatan med samma typ av svarta betongpannor som redan fanns på gårdssidan. Längan hade ett exponerat läge strax utanför Ystads gamla stadskärna. Detaljplanen innehöll inga föreskrifter om utseendet på takbeläggningen, men en bestämmelse om att förändringar skall bevara stil och material. Kommunen avslag bygglovansökan, och då ursprungligt teglet inte längre gick att få tag på ansåg kommunen att hela taket skulle läggas om i ett sammanhang. Kammarrätten fann att det måste åvila ägaren att bedöma när taket måste bytas, men att det föreslagna takmaterialet med hänvisning till 3 kap. 10 § PBL inte var godtagbart. Målet återförvisades till kommunen för att i samråd med sökanden komma fram ”till ett godtagbart val av färg och material på takbeklädnaden”. (Kr Göteborg mål nr 2558-2002)

Mål där kommunen förlorade

Takkupor

(kv Stranden 8, Torekov)

Ägaren till ett mindre gathus i centrala Torekov ville komplettera de bägge små halvrunda takkuporna på gatufasaden med en tredje av samma utformning. Området var utpekad i bevarandeprogram.. Kommunen avslag ansökan med hänvisning till 3 kap. 1 § PBL då man

inte ville ha fler takkupor i miljön. Kammarrätten fann att gatumiljön redan var varierad och att en tredje takkupa inte skulle motverka enhetligheten eller strida mot kraven i 3 kap. 1 § PBL. (Kr Göteborg mål nr 4509-2000)

I mitten kv Stranden 8. Enligt kammarrätten var det förenligt med 3 kap 1 § att förse huset med en tredje takkupa. Foto: Göran Hagsund 2004.

(Lidingö 4:16)

Ägaren till ett f d annex till en äldre villa sökte bygglov för bl a en frontespis och en takkupa. Förslaget tillstyrktes av stadsarkitekten, men byggnadsnämnden ansåg att kupan var för rak och modern i sitt formspråk och avslag bygglov i denna del med hänvisning till 3 kap. 1 och 12 §§. Området var i översiktsplan angivet som kulturhistoriskt värdefullt och huset var utpekade i en byggnadsinventering. Övriga instanser delade inte byggnadsnämndens bedömning. (Kr Stockholm mål nr 4402-2002.)

(kv Kölhalningen 5 Stockholm)

På ett friliggande sexvåningshus från 1939 ville ägaren bygga en mindre takkupa. Med hänsyn till det flacka, obrutna takfallet avslag kommunen ansökan. Kammarrätten konstaterade att byggnaden i museets inventering betecknats som av ”positivt värde för stadsbilden och/eller visst kulturhistoriskt värde” och att frågan om bygglov för takkupan därför skulle bedömas med viss restriktivitet. Då flera byggnader i omgivningen hade, i vissa fall dominerande, takanordningar fann kammarrätten dock att kupan skulle ha ringa inverkan på stadsbilden och återförvisade ärendet till kommunen. (Kr Stockholm mål nr 4278-1998)

Ej förvanskning

(kv Latona 9, Stockholm)

En restaurangägare vid Västerlånggatan i Gamla stan ville ersätta skyltfönstret med ett tredelat, vikbart fönster, vilket kommunen avslag. Byggnaden var av byggnadsminneskaraktär och enligt detaljplanen fick inte åtgärder vidtas som minskade byggnadens kulturhistoriska värde. Med hänvisning till det stora antalet öppningsbara skyltfönster längs Västerlånggatan

fann kammarrätten att åtgärden inte skulle förvanska byggnaden. (Kr Stockholm mål nr 6496-2000)

Kv Latona 9. Uppdelning av glasytan medförde inte förvanskning. Foto: Otto Ryding

Detaljplanebestämmelser krävs?

(kv Mölnåsen 3, Lidingö)

I ett radhusområde från tidigt 1960-tal ville ägaren bygga ut en balkong som skulle vila på en befintlig pergola. Bygglov tillstyrktes av stadsbyggnadskontoret, men nämnden avslögs ansökan med hänvisning till 3 kap. 12 § PBL. Motsvarande åtgärd hade tidigare genomförts på andra hus i området, men inte i den aktuella husraden. Området hade i en inventering utpekats som en kulturhistoriskt omistlig miljö och även utpekats i översiktsplanen.

Kammarrätten hänvisade till länsrätten som anförde: *”Endast i undantagsfall torde ett kulturhistoriskt värde utesluta varje form av ny bebyggelse. I så fall är områdets karaktär så unik att områdets skydd och vård brukar tillgodoses genom detaljplan, områdesbestämmelser eller naturreservat.”* Med hänvisning till bl a att åtgärden inte i väsentlig kunde anses förändra områdets karaktär upphävdes byggnadsnämndens beslut. (Kr Stockholm mål nr 3043-02)

(kv Durken 7 Karlshamn)

I ett område med kedjehus, där de gavelvända bostadshusen sammanbands av carportar och förråd med plant tak, ville en fastighetsägare lyfta sadeltaket så att det även täckte sammanbindningsdelen. Bygglovsansökan avslögs med hänvisning till 3 kap 1 och 10 §§ PBL. Huset låg relativt undanskynt vid slutet av en säckgata. Kammarrätten konstaterade inledningsvis att kravet på en god helhetsverkan får ökad betydelse när byggnaden ingår i en enhetlig kedjehuslänga, men fortsatte att om inte detaljplanen innehåller bestämmelser om att den ursprungliga enhetligheten skall bevaras måste vid ombyggnad kravet på en god

helhetsverkan ställas något lägre än vid nybyggnad. Målet återförvisades till byggnadsnämnden. (Kr Jönköping mål nr 4481-1998)

Kv Durken 7 Foto: Otto Ryding

Svårt att hävda material

(Västra Hylte 1:38, Hylte kommun)

Ägaren till en ekonomibygnad ville byta ut det röda takteglat mot takpanneprofilerad plåt i rödbrun färg. Kommunen avslag ansökan om bygglov med hänvisning till 3 kap 10 § PBL. Huset låg inom ett område som i detaljplan utpekats som en värdefull miljö, där ändring av byggnad inte får förvanska dess karaktär. I den bevarandeplan som detaljplanen hänvisar till utpekats inte den aktuella byggnaden i sig, men där framhålls taken inom området och anges att rött lertegel bör användas. Kammarrätten konstaterar: *”Planbestämmelserna är sådana att de innebär ett skärpt varsamhetskrav men de kan ändå med hänsyn till omständigheterna inte bedömas ha fått en sådan innebörd att åtgärden inte kan godtas som en mindre avvikelse från planen.”* (Kr Göteborg mål nr 6778-03)

Kommentar: Enligt 8 kap 11 § får bygglov lämnas till åtgärd som innebär mindre avvikelse från detaljplan om avvikelsen är förenlig med planens syfte. Av planbeskrivningen framgår att syftet var att slå vakt om områdets och bebyggelsens karaktär.

Västra Hylte 1:38 Takteglat fick bytas mot tegelimiterande plåt trots varsamhetsbestämmelser i detaljplan. Foto: Pontus Swahn, Bygg- och miljöförvaltningen Hylte kommun

(kv Meissner 4 och 5, Ystad)

Inom ett område med egna hem från 1900-talets början ville ägarna till ett parhus gemensamt ersätta takteglet med betongpannor. Av detaljplanen framgår att kvarteret ingår i en kulturhistoriskt värdefull miljö. Kommunen nekade bygglov. Kammarrätten konstaterade att detaljplanen inte innehöll något uttryckligt förbud mot betongpannor och att flera hus i närheten tidigare hade försetts med betongpannor. Kommunens beslut upphävdes. (Kr Göteborg mål nr 1226-04)

(Eketånga 8:1, Halmstad)

Inom ett fiskestugeområde hade en stuga fått fasader av röd plåt. Kommunen ansåg att områdets karaktär krävde träfasader och avslag den i efterhand ingivna ansökan om bygglov med hänvisning till 3 kap 1 § PBL. Kammarrätten konstaterade att detaljplanen inte innehöll några föreskrifter om fasadbeklädnad och att inte alla hus inom området hade träfasader. Bytet kunde därför inte anses strida mot 3 kap 1 §. (Kr Göteborg mål nr 1069-2001)

Viktigt att motivera sig

(Marstrand 65:5, Kungälv kommun)

Ägaren till en eternitklädd enfamiljsvilla från 1954 på Marstrandsön ville genomföra en tillbyggnad om 5 kvm i två plan. I detaljplan med syftet att bevara områdets karaktär hade byggrätten begränsats till befintliga byggnader. Med hänvisning till det avslag kommunen ansökan om bygglov. Marstrandsön är av riksintresse för kulturmiljövården. Sökanden argumenterade relativt utförligt för varför tillbyggnaden skall anses förenlig med platsens kulturvärden. Av handlingarna att döma har kommunen inte försökt motbevisa det påståendet. Liknande tillbyggnader hade tidigare skett i närheten. Kommunens beslut upphävdes. (Kr Göteborg mål nr 5634-03)

(kv Oxen 24, Vänersborg)

Sökanden ville sätta in ett mindre gavelfönster på en radhuslänga. I området fanns redan en del gavelfönster. Kommunen avslag bygglovsansökan med hänvisning till 3 kap 1 och 10 §§ PBL. Kammarrätten konstaterar: ”Byggnadsnämnden har inte närmare utvecklat på vilket sätt byggnadens karaktärsdrag skulle förvanskas eller vilka andra värden som skulle påverkas negativt (...).” Kommunens beslut upphävdes. (Kr Göteborg mål nr 1992-02)

Marmoroc alltid lämpligt?

Inte mindre än fyra mål berör fasadinklädnader med Marmoroc. Marmoroc är en fasadplatta med marmorkross som hängs upp på ett regelsystem, vilket tillsammans med tilläggsisolering ger en påbyggnad med ca 12 cm.

Ett fall rörde ett smalhus i Stockholm från 1940-talet som ingick i ett enhetligt område. Det avvek dock något från omgivningens putsfasader då det hade en tunn slamning genom vilken murverksstrukturen kunde anas. Två mål rörde flerfamiljshus i tegel från 1960-talet i Trelleborg. Det ena låg i ett enhetligt område, men hade bytta fönster och på ena långsidan en del inglasade balkonger, det andra hade hög grad av ursprunglighet, men låg i ett område med något blandad bebyggelse. I Åhus rörde det två mindre, putsade flerbostadshus från 1957. Fönster, dörrar och balkongfronter hade bytts, men i övrigt var husens karaktär välbevarade. De låg exponerade i ett område med villor och enstaka flerfamiljshus av 1950-talskaraktär. Där hävdade också sökanden att ett alternativt utförande med puts under en 50-årsperiod skulle ge en ackumulerad merkostnad om 500 000 kronor.

I samtliga fall ansåg kammarrätterna att en fasadinklädnad med Marmoroc var förenligt med 3 kap 1 och 10 §§, men motiveringarna varierade något. I Stockholmsmålet (*kv Blyertspennan 4, Kr Stockholm mål nr 9360-1999*) anfördes att byggnaden redan avvek från omgivningen.

I det ena trelleborgsärendet (*kv Äriln 1, Kr Göteborg mål nr 1812-02*) konstaterades det med hänvisning till gjorda förändringar att möjligheten att bevara byggnaden "i så gott som ursprungligt skick" redan till stora delar var borta. I det andra trelleborgsärendet. (*kv Hedplanen 25 Kr Göteborg mål nr 1813-02*) hänvisades istället till områdets heterogena karaktär.

Även i Åhusärendet (*kv Åkaren 15, Kr Göteborg mål nr 4015-01*) hänvisades till att en rad åtgärder vidtagits som inte var tidstypiska. Därtill konstaterade det att föreningens anspråk på att kunna välja den ekonomiskt och tekniskt mest fördelaktiga lösningen måste beaktas och att Marmoroc måste anses uppfylla kraven i 3 kap. 1 § PBL.

I flertalet mål hade dock rätten synpunkter på färgsättningen: "under förutsättning att blått band utgår" (Stockholm), "bör därför även fortsättningsvis vara röd" (Trelleborg, byggnaden inom det heterogena området), "bör vara naturfärgade" (Åhus).

Kommentar

Få åtgärder torde i så hög grad påverka en byggnads karaktär som byte av fasadmaterial och en påbyggnad av fasaderna i här aktuell omfattning. Fasadpåbyggnaden förändrar för fasaden väsentliga relationer som fönstersmygarnas djup, taksprängens storlek och fasadens förhållande till sockeln. En sammantagen läsning av motiven i de fyra domarna torde ge vid handen att varsamhetsbestämmelsen i 3 kap 10 § endast är tillämplig om byggnaden befinner sig i (nära) originalutförande och ingår i ett enhetligt område av samma utformning.

Dessutom måste även relativt blygsamma merkostnader för sökanden (storleksordningen 500kr/lgh och år) beaktas. Ingen av de ovannämnda kraven kommer till direkt uttryck i formuleringen av 3 kap 10 §. I en lång rad andra avgöranden har inte heller motsvarande krav ställts. För kv Blyertspenna har Regeringsrätten meddelat prövningstillstånd.

kv Hedplanen 25 För heterogent område. Foto: Otto Ryding

Kv Äriln 1 Ej ursprungligt skick. Foto: Otto Ryding

Kv Åkaren 15, Åhus. Foto Otto Ryding

Blandade resultat

Aluminiumdörrar tillåtna - ibland

kv Reval 9 Karlshamn

I ett reveterat gatuhus, en fd handelsgård från tidigt 1800-tal vid Ronnebygatan i Karlshamns stadskärna, sökte ägaren i efterhand bygglov för byte av en trädörr till en vit aluminiumdörr. Kommunen nekade bygglov och ansåg att en ny dörr skulle utföras i trä. Huset var utpekad i byggnadsinventering och Karlshamns stadskärna är av riksintresse för kulturmiljövården. I värdebeskrivningen till detta utpekas i praktiken bl a 1800-talets handelsgårdar.

Kammarrätten konstaterade att det inte var visat att Ronnebygatan ingick i riksintresset eller att byggnaden på annat sätt var hänförlig till 3 kap 12 § PBL. Kammarrätten fann att dörren stämde väl överens med de aluminiumfönster som satte in på bottenvåningen 1981 och att bygglov skulle beviljas.

Kommentar: Kommunen skildrade svårigheten att hävda riksintresset utifrån stadskärnans heterogena karaktär och karaktäriserade den aktuella byggnaden som hårdhänt renoverad, men hävdade kommunens rätt att i det enskilda ärendet hävda kvalitetskrav. Rätten tycks framförallt ha tagit fasta på den förra delen av kommunens yttrande. (Kr Jönköping mål nr 776-03)

kv Reval 9 Aluminiumdörren mitt på fasaden passade till aluminiumfönsterna. Foto: Otto Ryding

(kv Herdinnan 1 Falkenberg)

I ett flerfamiljshus från ca 1960 ville bostadsrättsföreningen byta ut entrépartierna i trä mot aluminium. Kommunen nekade bygglov med hänvisning till 3 kap 10 § PBL. Byggnaden hade förändrats genom gavelinklädnader och fönsterbyten. I detaljplanen fanns inga särskilda varsamhetskrav och huset hade heller inte pekats ut i någon annan typ av dokument. Samtliga instanser fann att dörrbytet inte var förenligt med 3 kap 10 § PBL. (Kr Göteborg mål nr 2575-2001) Prövningstillstånd har erhållits hos Regeringsrätten.

kv Herdinnan 1 Trots fönsterbyten var aluminiumdörr otillåten. Foto: Monica Rudqvist, SBK Falkenberg

Fönsterbyten bygglovspliktiga ibland

(kv Gnagaren 3 Malmö)

Området omkring Davidshallstorg i Malmö utgör en enhetlig, 20-talsklassicerande miljö med stora kvaliteter och har pekats ut i riksintressebeskrivningen. Genom olika typer av informationsinsatser hade kommunen tydliggjort områdets värden och betydelsen av fönsterna. En fastighetsägare bytte dock ut de ursprungliga 6-rutade 2-lufts-fönsterna mot nya plastfönster. Färg, proportioner och indelning påminde om de gamla, men mittposten hade ersatts av en list utanpå en hel glasruta och spröjsen ersatts av lister på insidan av glaset. Profileringen hade förenklats. Kammarrätten fann att förändringen var så marginell att den inte kunde anses påtagligt påverka det yttre utseendet eller anses som en förvanskning enligt 3 kap 12 §. Åtgärden var därför inte bygglovspliktig. (Kr i Göteborg mål nr 3420-02)

T v fönster i originalutförning i grannhus, t h nya fönster kv Gnagaren 3. Foto Otto Ryding

T v grannhus med originalfönster, t h nytt fönster i kv Gnagaren 3. Foto Otto Ryding.

Två mycket snarlika mål rörde två funktisbyggnader i Malmö respektive Stockholm (kv Poppeln 1 resp kv Taptot 10). Bägge hade pekats ut i byggnadsinventeringar och låg inom områden som ansetts som värdefulla, i Stockholm rörde det dock ett område av riksintresse. Enligt kammarrätten i Göteborg var det inte en bygglovpliktig åtgärd att sätta in nya aluminiumklädda fönster som framförallt genom material och profilering skulle avvika från de ursprungliga. (*Mål nr 2981-03*).

Enligt kammarrätten i Stockholm var det dock en bygglovpliktig åtgärd att klä befintliga fönster med aluminiumprofil, där färgen synes ha varit i stort sett densamma. Åtgärden som sådan bedömdes dock som tillåten (*Mål nr 4820-1999*)

Regeringsrätten har i två mål tagit ställning till ändringar av fönster. Bägge rörde större bostadshus från sekelskiftet i Stockholm. På kv Timmermannen 25 skulle brunmålade träfönster ersättas av vita plastfönster med grövre dimensioner. Särskilt med beaktande av färg- och materialval hade kammarrätten funnit åtgärden bygglovpliktig och otillåten. Regeringsrätten instämde. (RÅ 1986 ref 156). I ett annat mål (kv Vakteln 9) där de befintliga fönsterna skulle förses med en yttre båge med täckplåt i aluminium med i huvudsak samma indelning, dimensioner och färg som de tidigare, ansågs bygglovsplik t inte föreligga. (RÅ 1993 ref 85).